

KS § 139 UTLÅTANDE OM EIDAS-RELATERAD RIKSLAGSTIFTNING

Kommunstyrelse 24.06.2025 § 139

Bilagor:

- bilaga A: Regeringens proposition, lagstiftning som kompletterar eIDAS

Finansministeriet har begärt utlåtande om utkastet till regeringens proposition om lagstiftning som kompletterar EU:s eIDAS-förordning (2024/1183). Propositionen innehåller förslag om bl.a. införande av en statlig e-legitimation, tillhandahållande av digitala identitetsplånböcker och förstärkt säkerhet vid elektronisk identifiering. Lagen ska möjliggöra en säker och enhetlig digital identitet inom EU. Utlåtanden önskas senast 29.08.2025.

Även om propositionen gäller rikslagstiftning, så omfattas Åland fullt ut eftersom området faller under rikets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen. Den föreslagna regleringen kan få praktiska konsekvenser för kommuninvånare i form av nya identifieringslösningar, samt på sikt påverka kommunens digitala tjänster och krav på integration. För att säkerställa att åländska och kommunala förutsättningar beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet är det därför motiverat att Eckerö kommun lämnar ett eget utlåtande.

Följande synpunkter kunde lämnas på utkastet till regeringens proposition (bilaga A) strukturerat enligt den önskade rubriksättningen i begäran om yttrande.

Kommentarer om den nationella regleringen av gränsöverskridande elektronisk identifiering, betrodda elektroniska tjänster och europeisk digital identitet:

Eckerö kommun konstaterar att de föreslagna lagarna omfattar hela landet inklusive Åland eftersom de faller inom rikets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen. Kommunen ser det som positivt att den nationella regleringen skapar en tydlig struktur för ansvarsfördelning och tillsyn och att både offentliga och privata aktörer ges möjlighet att tillhandahålla europeiska digitala identitetsplånböcker. Samtidigt bör staten och landskapet Åland tillsammans säkerställa att åländska särförhållanden beaktas i praktisk tillämpning, särskilt vad gäller språk, teknisk integration och likvärdig tillgång till e-tjänster.

Kommentarer om e-legitimationen:

Protokolljusterarnas signatur		Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Ordf.		Kommunkansliet i Eckerö den ____/____ 20__	Eckerö den ____/____ 20__
Sekr.			

Införandet av en statlig e-legitimation som är kompatibel med den europeiska identitetsplånboken är ett steg i rätt riktning. Den stärker den digitala infrastrukturen och erbjuder en neutral och tillförlitlig autentiseringslösning. Det är också positivt att användningen av plånboken föreslås vara frivillig, vilket stärker individens självbestämmande och kan öka förtroendet för systemet. För att också invånare på Åland ska kunna använda e-legitimationen effektivt, krävs att den samverkar väl med Suomi.fi och även med det digitala ekosystem som utvecklas inom Ålands landskapsförvaltning.

Det är en allvarlig brist att propositionen helt förbigår både Finlands tvåspråkighet och Ålands enspråkigt svenska status. Enligt grundlagen och självstyrelselagen är staten skyldig att tillhandahålla offentliga tjänster på svenska. Dessa skyldigheter måste ovillkorligen beaktas i den fortsatta beredningen för att säkerställa likabehandling och respektera grundläggande språkliga rättigheter i hela landet. Ett uttryckligt krav på att e-legitimationen och identitetsplånboken ska fungera fullt ut på svenska, inklusive att allt informationsmaterial och användarstöd tillhandahålls på svenska, bör därför införas. Detta är särskilt viktigt eftersom IT och digitala tjänster i ökande grad utgör kärnan i den offentliga servicen och brister i språklig tillgänglighet i tekniska gränssnitt och myndighetsutövning därmed får långtgående konsekvenser för användarnas rättssäkerhet och delaktighet.

Kommentarer om de ändringar som förbättrar säkerheten vid användning av stark autentisering:

Eckerö kommun ställer sig bakom de föreslagna säkerhetshöjande åtgärderna, såsom skärpta krav vid inledande identifiering och ökat ansvar vid incidenthantering. De bidrar till ökad trygghet för användare och minskar risken för bedrägerier. För att dessa förändringar ska bli verkningsfulla även i glesbygds- och skärgårdskommuner bör användarsupporten anpassas till lokala förhållanden. Staten bör ta ett särskilt ansvar för att inga grupper hamnar i digitalt utanförskap på grund av tekniska eller språkliga barriärer.

Kommentarer om beskrivningen av det nationella ekosystemet:

Eckerö kommun anser att beskrivningen av det nationella ekosystemet bör kompletteras med ett avsnitt om hur den europeiska identitetsplånboken kan och bör integreras i det åländska digitala ekosystemet, både inom landskapsförvaltningen och i kommunala tjänster. Exempel på kommunala användningsområden, såsom bygglov, barnomsorg och sociala ärenden skulle bidra till en bättre förståelse för hur plånboken kan skapa praktisk nytta även på lokal nivå.

Protokolljusterarnas signatur		Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Ordf.		Kommunkansliet i Eckerö	Eckerö den
Sekr.		den ____/____ 20__	____/____ 20__

KOMMUNDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Kommunstyrelsen beslutar att avge utlåtande enligt ärendebere-
ningen ovan.

BESLUT:

Godkänns enligt förslag.

Protokolljusterarnas signatur		Protokollet framlagt till på- seende	Utdragets riktighet bestyrkes
Ordf. Skr.		Kommunkansliet i Eckerö den ____/____ 20__	Eckerö den ____/____ 20__